

Praca 5 (J. Kobus, J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

- Podać:
- miejscowość, gminę, powiat
  - imię i nazwisko, rok i miejsce urodzenia, zajęcie osoby nagrywanej,
  - jak długo informator mieszka w danej wsi?
  - datę nagrania i kto nagrał.

1. Miejsce, gdzie w ogrodzie rosną warzywa.
  2. Wąski pas ziemi w ogrodzie, na którym zazwyczaj rosną warzywa jednego rodzaju.
  3. To, z czego wyrasta nowa roślina po wrzuceniu do ziemi.
  4. Czy jakoś inaczej mówi się na *nasiona*?
  5. Co znaczy wyraz: *siemię*?
  6. Jak nazywa się czynność "wrzucania" nasion do ziemi?
  7. Jak się mówi o tym, że po posianiu zaczynają pojawiać się małe roślinki?
  8. Jak jest zimna wiosna, to warzywa długo nie chcą ... (wschodzić, ?)
  9. Jakie warzywa najczęściej uprawia się w ogródku przydomowym?
  10. Rośliny, które niepotrzebnie wyrosły obok posianych warzyw.
  11. Czy *chwasty* i *zielsko* to jest to samo?
  12. Które określenie jest częściej używane: *chwasty* czy *zielsko*?
  13. Jak się nazywa usuwanie chwastów?
  14. Żeby tylko warzywa rosły na zagonku, to należy je często ... (pielnić, pleć, ?)
  15. Zbyt gęsto posiane warzywa należy ...
  16. Jakie kwiaty najczęściej rosną w przydomowym ogródku?
  17. Jak się nazywa usuwanie zbędnych roślin warzyw celem pozostawienia właściwego między nimi odstępu?
  18. Ręczne narzędzie do usuwania chwastów.
  19. Co to jest *graczka*? (podać dokładny opis)
  20. Co to jest *motyka*? (podać dokładny opis)
  21. Jak można inaczej powiedzieć na *graczkę*, *motykę*? (*dziabka*, *dziabaka*)
  22. Jak określa się czynność usuwania chwastów przy pomocy *graczki*?
  23. Co może stać się z roślinami, jeżeli brak im wody?
  24. Co należy robić z roślinami, jeżeli jest sucho?
  25. Naczynie służące do podlewania roślin.
-
1. Wodny roztwór gnoju, wykorzystywany do podlewania roślin. Wszystkie zwierzęta domowe razem.
  2. Ogólnie na budynki gospodarcze, w których przebywają zwierzęta.
  3. Pomieszczenie, gdzie przebywają owce.
  4. Pomieszczenie, w którym przebywają konie.
  5. Budowa stajni.
  6. Czy jest oddzielne pomieszczenie, gdzie przebywają kłaczki/kobyły? Jak się to nazywa?
  7. Pomieszczenie, w którym przebywają świnie.
  8. Pomieszczenie, w którym przebywają krowy.
  9. Pomieszczenie, gdzie trzymano woły.
  10. Pomieszczenie, gdzie przebywają kozy.
  11. Co to jest *chlew*?
  12. Jakie/które zwierzęta przebywają w chlewie?
  13. Niewielki, mały chlew (podać zdrobienie)
  14. Mały wóz (podać zdrobienie)
  15. Niski płot (podać zdrobienie)
  16. Droga, która się pędzi(ła), goni(ła) bydło na pastwisko.
  17. Co to jest: *wygon*?
  18. Praca przy koniach - Jakie były znane zabiegi pielęgnacyjne przy koniach?
  19. Włosy na skórze konia.
  20. Długie włosy na karku konia .

Praca 5 (J. Kobus, J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

21. W jaki sposób czyszczono sierść koniom?
22. Czym rozczesywano długie włosy (grzywę) koniom?
23. Czego używano do czyszczenia (sierści) koni?
24. Jak się mówi na zakładanie uprzęży na konia?
25. To, co wkłada się koniowi do 'pyska', żeby nim kierować?
26. Jak przebiega *kietz/d/nanie* konia?
27. Żeby koń mógł dobrze chodzić to należało go ...
28. To, co przybijano koniowi do "nogi".
29. Jak przebiegało podkuwanie konia?
30. Ten, kto podkuwał konie.
31. W jaki sposób podkuwano konia?
32. To, czym przybijano podkowę do kopyta konia.
33. Co dodawano (wkręcano?) do podkowy, żeby koń się nie ślizgał?
34. Co to są: *ha/r/cele*?
35. Jak się mówiło o nie podkutym koniu?
36. Miejsce, gdzie podkuwano konie.
37. Jak wyglądała (tradycyjna) kuźnia w tej okolicy?
38. Miejsce w kuźni, gdzie kowal palił ogień.
39. Urządzenie, którym kowal rozniecał (zwiększał) ogień.
40. Jak się określało czynność "pompowania" powietrza w kuźni?
41. W jaki sposób kowal przygotowywał podkowę?
42. To, na czym kowal przygotowywał podkowę (nadawał jej kształt).
43. Żeby łatwiej było uformować podkowę, to należało ją najpierw do czerwoności ...
44. Co - poza kuciem koni - robił kowal w kuźni?
45. Jak się określa "przyczepianie" konia do wozu?
46. Opadłe igły drzewa szpilkowego.
47. Czy igliwia używano do ścielenia bydła, koniom?
48. Ogólnie na to, czym ścieli się bydło (lub innym zwierzętom).
49. Jak się mówi na „jedzenie” dla konia zabierane podczas wyjazdu poza gospodarstwo?
50. Kawałek materiału służący do przykrywania konia na postoju.
51. Co to jest: *obrok*? Co to jest: *derka*?
52. To, co trzyma się w rękach, żeby kierować koniem
53. Ten, kto kieruje koniem.
54. Inaczej: kierować koniem; każdy gospodarz umie dobrze koniem ... (powozić, ?)
55. Najprostsze urządzenie, które ciągnął koń
56. Jakie są znane rodzaje wozów?
57. Wóz służy do .... (nazwa czynności) różnych rzeczy.
58. Żeby siano z łąki przywieść trzeba je najpierw na wóz ... (nałożyć, narzucić, ?).
59. Jak się mówi na wóz do wywożenia gnoju?
60. Czy gnoj i siano transportuje się takim samym wozem?
61. Jak się mówi na wóz do przewożenia siana?
62. Jak się mówi na boki wozu *drabiniastego/drabiastego*?
63. Jak się mówi na drąg do przytrzymywania siana podczas zwózki?
64. Jak się mówi na czynność zakładania tego drągu?
65. Jak się mówi, żeby koń ruszył?
66. Jak się mówi, żeby koń szedł szybciej? Jak się mówi, żeby koń zatrzymał się?
67. Jak się mówi, żeby koń skręcił w lewo? Jak się mówi, żeby koń skręcił w prawo?
68. Jak się mówi na samicę konia? Jak się mówi na samca konia? Jak się mówi na młode konia?
69. Co stało się z koniem, który zbyt długo biegł, przemęczył się?
70. Jak się mówi na owady atakujące konie?
71. Jakie są najczęstsze choroby koni?

Czy wyraża Pan/Pani/ mama/tata/ babcia/dziadek/ ciocia/wujek itd. zgodę na wykorzystanie materiałów (nagrania, zdjęcia) do celów popularnych i naukowych?